لەپەنا دیواری ئەکادیمییەوە؛ سێرەگرتن لە تێکۆشانی ئازادیی- ٢-.. دیار سیروان بیلال

بەشی دووەم…

(گرفتە زیهنی- دەروونییەکانی د.بورهان یاسین)
وەڵامنامە

نووسینی:
دیار سیروان بیلال

□. دوو وتە
□. سەبارەت بە پێشەکییەکەی د.بورهان
□. لەپەنا دیواری ئەکادیمیبوونەوە سێرەگرتن لە تێکۆشانی ئازادییدا
□. سەبارەت بە تێکۆشانی گەلی فەلەستین و ئەزموونە شکستخواردووەکەی فەتح
□. سەبارەت بە ئەزموونی تێکۆشانی گەریلایی پەکەکە
□. سەبارەت بە چەمکی لوبنانیکردن
□. دەرئەنجامەکەی د.بورهان
□. دەرئەنجام

□. لەپەنا دیواری ئەکادیمیبوون و سێرەگرتن لە تێکۆشانی ئازادییدا

د.بورهان دەیەوێت لەم (توێژینەوە)ی خۆیدا گومان بخاتە سەر هەبوونی پەکەکە لە سوریا و لوبنان و بیخاتە ژێر پرسیارەوە. لەمەش زیاتر دەیەوێت بڵێت؛ (لەگەڵ چوونی رێبەر ئۆجەلان لە تەمموزی ١٩٧٩ بۆ کۆبانێ و لەوێشەوە بۆ لوبنان و پەیوەندیی لەگەڵ رێکخراوە شۆڕشگێڕ و چەپەکانی فەلەستین و بەدوایشیدا پەیوەندی نێوان پەکەکە و دەوڵەتی سوریا بە زیان بۆ پەکەکە و رێبەر ئۆجەلان گەڕایەوە و سوریا لەمیانەی رێککەوتنی ئەدەنە لەگەڵ تورکیا رێبەر ئۆجەلانی کردە قوربانی بەرژەوەندییەکانی و لە سوریا و لوبنانی دەرکرد و دواجاریش ئۆجەلان بەهۆی ئەم رێککەوتنەوە دەسگیرکرا و زۆری نەمابوو ئاشبەتاڵ بە پەکەکەش بکات، ئەگەر کەناڵی ئاسمانی مێدتیقی و خەباتی ئەوروپای پەکەکە و سامانە ئابوورییەکەی نەبووایە ئەوا

مسۆگەر پەکەکە وەکو بزووتنەوەی ئەیلولی ساڵی ١٩٧٥ئاشبەتاڵی دەکرد). دەیەوێت وا بێت و لەنێو رستەکانی نێو کەی (توێژینەوە)کەیشیدا، ئەگەر هەمووی بێنینە لای یەک گوزارشت لەم بۆچوونەی خۆی دەکات. بێگومان ئەم بۆچوونەی د.بورهان سەرلەبەری پێچەوانەی راستییەکانە و لەگەڵ مێژووی ساڵانی نێوان ١٩٧٩ تا ١٩٩٨ و لەم مێژووەش زیاتر تا قۆناخی بەناو بەهاری عەرەبی و بەرپابوونی شۆڕشی رۆژئاوای کوردستان لە ساڵی ٢٠١٢ لەو کاتیشەوە تا ئێستا، ناکۆکە و یەکانگیر نابێتەوە و تەواو شێواندنی راستییەکانە و گومانەکانیشی جگە پێشداوەرییەکی دۆگماییانە و بیرکردنەوە بە لۆژیکی باو و وەکچوواندنێکی سەرپێیانەی پەکەکە بە حیزبەکانی باشوور و رۆژهەڵات هیچی تر نییە.

بابەین کورتە باسێک لەسەر قۆناخی چوونی رێبەر ئۆجەلان و پەکەکە بۆ لوبنان و سوریا و پەیوەندییەکانیان لەگەڵ گەلی عەرەب(فەلەستینی، سوریایی و لوبنانی) بکەین و ئینجا هەر بە میتۆدەکەی د.بورهان بەراوردکارییەک بکەین و هەندێک دەرئەنجام هەڵهێنجین و ئەو دەرئەنجامانەش لەگەڵ ئەو دەرئەنجامانەی کەوا د.بورهان بەخۆی هەڵیهێنجاوە بەراورد بکەین، تا بزانین کامەیان راستی و حەقیقەت یان لە راستییەوە نزیکن و کامەشیان وەهمێکەوە بەناوی راستی و حەقیقەتی زانستی نیشان دەدرێت.

سەرەتا با سەبارەت بە چوونی رێبەر ئۆجەلان-پەکەکە بۆ رۆژئاوای کوردستان لە تەمووزی ساڵی ١٩٧٩ و دواتریش بۆ لوبنان و سوریا و کەمپەکانی فەلەستینییەکان، هەندێک خاڵی گرنگ باس بکەین کە بەم کۆچەیان بۆ رۆژئاوای کوردستان و سوریا و لوبنانە چیان بەدەستهێنا؟ توانرا چیبکرێت؟

١. توانرا پەیوەندی لەگەڵ رێکخراوە شۆڕشگێڕەکانی فەلەستینییەکان ببەستێت و لەرووی ماددی و مەعنەویشەوە لێیان سوودمەند ببێت. سوودەکەش ئەوەبوو؛ توانی لە لوبنان لەکەمپێکی مەشقکردنی فیداییە فەلەستینییەکاندا سەرەتا تەنیا شوێنی هۆڵێکی بۆ جەمەلەن درووستکراو لەو رێکخراوە فەلەستینییانە وەربگرێت و توانستی ئەوە درووست بکات کەوا کادیرانی پەکەکە مەشق و پەروەردە بکات و سوودێکی زۆر لە ئەزموونە شۆڕشگێڕییەکانی فیدائییەکانی فەلەستینییەکان وەربگرێت. کە توانی لەماوەی نێوان ١٩٧٩تا ١٩٩٨دا زیاتر لە 18000 کادیر پەروەردە بکات.

٢. پەکەکە توانی بەهۆی هەبوونی لە لوبنان و لەپاڵ ئەو رێکخراوە فەلەستینییەکانەوە پەیوەندی بە دونیای دەرەوە بکات و پەیوەندییە دیبلۆماسیی و سیاسییەکانی لەگەڵ هێز و رێکخراوە سۆسیالیست و چەپ و کۆمۆنیست و رزگاریخوازەکانی دونیا پێشبخات.

□. هەر لە لوبنان و سوریاوە، پەکەکە توانی پەیوەندی لەگەڵ حیزب و رێکخراوەکانی باشووری کوردستان ببەستێت و بەسوود و قازانجی هەردوولا پەیوەندییەکانی نێوانیان پەرەبسەنێت و فراوان ببێت.

□. هەروەها خۆی بگەیەنێتە کورد لە ئەوروپا و کورد لە لوبنان و ئوردن و لیبیا و میسر و سعودیا و بەڕێکخستنیان بکات و ببنە هێزێکی زۆر مەزنی ماددی و مەعنەوی بۆ شۆڕشی ئازادیی کوردستان.

□. لەهەمووشی گرنگتر؛ پەیوەندی لەگەڵ گەلی کورد لە رۆژئاوای کوردستان و سوریا ببەستێت و خەڵکی کورد لە رۆژئاوا و سوریا هۆشیار ببنەوە و خۆیان رێکبخەن و لەڕووی ماددی و مەعنەویشەوە ببنە هێز و وزە و توانستێکی زۆر مەزن بۆ کۆی خەباتی نەتەوەیی و نیشتمانی و دیموکراتی خودی کورد لەو بەشە و بە کۆی بەشەکانی تری کوردستان بەڕێی شۆڕشی پەکەکەوە. کە ئەگەر پەکەکە ئەمەی نەکردایە و گەلیش لەو بەشەدا بەوشێوەیە بەشداری شۆڕش و خەبات نەبوونایە ئەوا مسۆگەر ئەوەی ئەمڕۆ ناوی شۆڕشی رۆژئاوا و خۆبەڕێوەبەرێتی دیموکراتییە نەدەبوو.

□. هەر لە لوبنان و سوریا و رۆژئاوای کوردستانەوە، پەکەکە دوای کودەتا سەربازییەکەی ١٢ی ئێلولی ١٩٨٠ی تورکیا، کە هەزاران کادیر و لایەنگری زیندانیی کرابوون، توانی خۆی کۆبکاتەوە و لەمەش گرنگتر بڕیاری گەڕانەوە بۆ وڵات و دەستکردن بە تێکۆشانی گەریلایی بدات و سەرلەنوێ قەڵەمبازێکی مەزن لە وڵات بهاوێژێت و پەکەکە لە باکوور ببێتە هێزی شۆڕشگێڕیی یەکەم و بنچینەیی. ئەمە نەک هەر لە باکوور، بەڵکو لە کۆی کوردستان و ناوچەکەشدا ئەمڕۆ هێزی هەرە مەزن و کاریگەریی بەشەکانی کوردستان و ناوچەکەیە. ئەمە لەکاتێکدا زۆربەی رێکخراوە چەپ و شۆڕشگێڕەکانی تورکیا و حیزب و رێکخراوە کوردییەکانی باکوور بەهۆی کودەتا سەربازییەکەوە؛ یان بەتەواوی تەسفیە بوون و لەناوچوون، یان تەواو لاواز و پەرێشان و مارژیناڵ کەوت و زۆربەی هەرە زۆریشیان پەڕاگەندەی ئەوروپا بوون و پەرشوبڵاو بوون و توانەوە. بەڵام پەکەکە بە چوونی بۆ لوبنان و سوریا و ئەو پەیوەندییەی لەگەڵ رێکخراوە فەلەستینییەکان و بە نافەرمی و ناڕاستەوخۆش لەگەڵ دەوڵەتانی سوریا و لوبنان ئەم دەستکەوتانە بەدەستبهێنێت و شۆڕش و خەباتی خۆی مەزن و بەرفراوان بکات.

□. هەر لە وڵاتی لوبنان و سوریاوە پەکەکە لەوکاتەدا توانی خەباتێکی مەزنی فیکری، سیاسی، راگەیاندنی، کۆمەڵایەتی، کولتووری پێشبخات کە کۆی شۆڕشی پەکەکە لەهەر چوار لای کوردستان و کورد لەدەرەوەی وڵات لێی سوودمەند ببێت. کە مسۆگەر ئەگەر ئەم خەباتە هەمەلایەنە نەبووایە هەرگیز پەکەکە نەیدەتوانی ببێتە ئەو

پەکەکەیەی کەوا ئێستا ملیۆنان ئەندام و لایەنگر و هەواداریی هەیە. کە دوای کودەتا سەربازییەکە ئەگەر پەکەکە هەر لە باکوور مابایەوە و خۆی لەوێ قەتیس بکردبایە، یان ئەوکاتە پەناگەندەی ئەوروپا ببایە ئەوا مسۆگەر پەکەکەی ئێستا ئەو پەکەکەیە نەبوو. لەوانەبوو پەکەکەیەکی لانەواز و مارژیناڵ و پەرشوبڵاو بمابایەوە.

٣. هەموو ئەو پێشکەوتن و پەرەسەندنانە و گەلێک پێشکەوتن و پەرەسەندنی تریش هەن، کەوا رێبەر ئۆجەلان و پەکەکە توانیان لەو بیست ساڵەی نێوان ١٩٧٩ -١٩٩٨ بەدەستبهێنن.

٤. پێشخستنی هێڵی ئازادیی ژنیش لەم گۆڕەپانەدا پەرەی پێدرا و ژنان بوونە خاوەن رێکخستن و هێز و ئیرادەی راستەقینەی خۆیان.

با لێرەدا ئەم قۆناخە زیاتر هەڵسەنگاندن بکەین و وەک د.بورهان بیخەینە ژێر گومان و پرسیارەوە و بپرسین: لەم بیست ساڵەی نێوان ١٩٧٩-١٩٩٨ پەکەکە، گەلی کورد بەگشتی لەناوەوە و دەرەوەی وڵات، گەلی کورد بەتایبەت لە رۆژئاوا و سوریا و لوبنان، حیزب و رێکخراوە کوردییەکانی باشوور و باکوور و رۆژهەڵاتی کوردستان کە زۆربەیان لەوێ نووسینگەیان لە سوریا و لوبنان هەبوو، هەروەها لەلایەکی تریشەوە دەوڵەتی سوریا، دەوڵەتی لوبنان، رێکخراوە فەلەستینییەکان هەر هەموویان چ سوود و زیانێکیان لەو هەبوونەی پەکەکە لە لوبنان و سوریا و رۆژئاوا کردووە؟ بەدیوەکی تریش با بپرسین هەر لەو قۆناخەدا؛ هەبوونی پەکەکە لەدەرەوەی تورکیا و باکووری کوردستاندا و ئەو پێشکەوتن و پەرەسەندنانەی لەوێوە بەدەستیهێناون و ئەو هەنگاوانەی هەڵیهێناوە و ئەو سیاسەتەی لەوێ بەڕێوەی بردووە، ئایا چ سوود و زیانێکی بە تورکیا و ناتۆ و سیستەمی سەرمایەداریی جیهان و دەوڵەتانی تری داگیرکاری کوردستان گەیاندووە؟

٥. وەک لە خاڵەکانی پێشووشدا ئاماژەم پێیدا؛ پەکەکە و گەلی کورد بەگشتی لەناوەوە و دەرەوەی وڵات، زۆر بەتایبەتیش گەلی کورد لە رۆژئاوا و سوریا سوودێکی زۆر مەزن و مێژووییان لەهەبوونی پەکەکە لە وڵاتانی سوریا و لوبنان وەرگرتووە و مرۆڤ دەتوانێت زۆر بە فراوانی لەئاستی پێشخستنی فیکر و رۆحی نەتەوەیی و نیشتمانی و دیموکراتییەوە، هەروەها لە رەهەندە فیکری و سیاسی و دیبلۆماسی و گەریلایی و کۆمەڵایەتی و کولتووری و ئابووری و هەموو بوارەکانی تردا بەدەیان و سەدان سوودی هەبوونی پەکەکە لەماوەی نێوان ساڵانی ١٩٧٩-١٩٩٨دا بۆ خودی پەکەکە و تەواوی گەلی کورد و ئازادیخوازانی گەلانی تریش بخاتەڕوو. ئەگەر مرۆڤ بە ویژدان نەبێت و خۆی هەڵنەخەڵەتێنێت ئەوا با خودی د.بورهان و ئەوانەی گومان دەخەنە سەر هەبوونی پەیوەندییەکانی پەکەکە لەو قۆناخەدا، با توێژینەوە

بکەن کە پەکەکە لەو ماوەیەدا چ زیانێکی بە گەلی کورد بە گشتی و لە رۆژئاوای کوردستان بە تایبەت بخەنەڕوو.

[illegible]. رێبەر ئەجەلان لە گووتەیەکیدا سەبارەت بەو قۆناخە دەڵێت:" 19 ساڵە من لەسەر پشتی شێرەکدا تێکۆشان و سیاسەتم بەڕێوەبرد، پێویستە توێژینەوە لەسەر ئەم قۆناخی تێکۆشان و سیاسەتە بکرێت" بێگومان باوەڕم وایە کە مەبەستی لەو "شێر"ە، هەم سیستەمی دەوڵەتگەرای خۆرهەڵاتی ناوین و بەدەستنیشانکراویش دەوڵەتی سوریا و باڵادەستییەکەی بەسەر لوبنان و ڕێکخراوە فەلەستینییەکانە لەوکاتەدا، هەمیش مەبەستی خودی حافز ئەسەدە کە نازناوەکەی بەواتای شێر دێت!!. لەهەردوو حاڵەتەکەدا چوونە سەر پشتی شێر لەهەر ئان و ساتێکدا ئەگەری ئەوە هەیە بیخوات و لەناوی ببات. بەڵام ئەو شێرە بۆ نەیتوانی ئەوی چۆتە سەرپشتییەوە بیخوات؟ ئایا نەیتوانی یان نەیکرد؟ یان لە راستیدا ئەوەی چۆتە سەر پشتی شێرەکە کە خودی رێبەر ئەجەلان و پەکەکە و گەلی کوردە، نەیانهێشت شێرەکە بیانخوات؟ ئەمە زۆر گرنگە بزانرێت کە رێبەر ئەجەلان و پەکەکە و گەلی کورد بە تایبەتیش خەڵکی رۆژئاوای کوردستان لەو 19 ساڵەدا چۆن تێکۆشانیان کردووە و چۆن توانیویانە بێ ئەوەی ببنە قوربانی و بەکاربهێنرین و دواجار شێرەکە بیانخوات، دەستکەوتی زۆر مەزن و مێژوویی بۆ خۆیان بەدەستبهێنن؟!

[illegible]. د.بورهان دەبێت بزانێت کەوا لە تێگەیشتن و هەڵسەنگاندنمان بۆ خەبات و تێکۆشانی رێبەر ئەجەلان و پەکەکە و گەلی کورددا، ئەوە روونە کە هەروا بەئاسانی و بێ کێسپ و تەگەرە و ململانێ و ناکۆکی و فشار و گوشار لەو قۆناخەدا و لەو سوریا و لوبنانە بەڕێوە نەچووە و ئێستاش و داهاتووش هەروا بەئاسانی و بێ کێسپ و تەحەددیاتەکان بەڕێوە ناچێت. ناکرێ هەروا بەئاسانی گومان بخەیتە سەر تێکۆشانێک کە لە سەختترین دۆخی خۆیدا، نەک هەر لەسەر پشتی شێر، بەڵکو لە قورگی شێردا بەڕێوەچووە و بەچەند پێشداوەرییەکی بێبنەما و بە لۆژیکی باو و وەکچواندن و بەراوردکارییەکی رووکەشانەوە ب[illegible]ی بەهۆی ئەو پەیوەندییەی لەگەڵ دەوڵەتی سوریا خەباتی پەکەکە خەریکبوو بگاتە ئاشبەتاڵ، بەڵام مەدتیقی و نازانم چی و چی نەیهێشت ئاشبەتاڵەکە رووبدا. لەمەش سەیرتر ئێستاش د.بورهان پێی وایە وا خەریکە پەکەکە دیسان بەهۆی پێداگرییەکانی لەسەر خەباتی چەکداریی و بەلوبنانیکردنی هەرێمی کوردستانەوە لە ئاشبەتاڵ نزیک دەبێتەوە و ئیدی تورکیا بەڕێککەوتن لەگەڵ حکومەتە بەهێزەکەی ئێراق کە هێشتا درووست نەبووە، چەک بە پەکەکە دادەدات و بۆیە هەتا زووە با پەکەکە واز لە خەباتی چەکداریی و چەک بنێت و چیدی زیان بە هەرێمی کوردستان و کۆی دۆزی کورد و تەنانەت خۆیشی

4. ئایا لەماوەی نێوان ۱۹۷۹-۱۹۹۸دا بەدەسیسەی دەوڵەتی سوریا هیچ شەڕ و پێکدادانێکی چەکداریی لەنێوان پەکەکە و دژی حیزب و لایەنەکانی رۆژئاوای کوردستان کە ژمارەیان دە تا پازدە حیزب و لایەن بوو، روویدا؟ ئایا پەکەکە جاسوسی بە دەوڵەتی سوریا یان لوبنان دژ بە گەلی کورد لە رۆژئاوا و سوریا و لوبنان یان حیزبەکانی ئەوێ یان گەلانی تر کرد؟ ئایا گەلی کوردی لەو دوو وڵاتە هۆشیارکردەوە و بەڕێکخستنی کردن و بوون بە خاوەنی ئیرادە و ئەمەش بوون بە خاوەنی قەوارە و ستاتۆیەکی خۆیان؟. بێگومان هەم پەکەکە و هەمیش حیزبە کوردییەکانی ئەوێ ناکۆکی و ململانێ، تێکۆشانی ئایدیۆلۆژیی و سیاسییان لەگەڵ یەکتر و بەرامبەر یەکتر هەبووە و ئەمەش دیاردەیەکی ئاسایی و سرووشتییە کە حیزبەکان خاوەن ئایدیۆلۆژی و سیاسەتی جیاواز بن لەگەڵ یەکتردا لەنێو ناکۆکی و ململانێدا بن و هەریەکەو تێکۆشانی ئایدیۆلۆژیی و سیاسیی خۆی بەڕێوە ببات و لەناو گەلدا خەباتی رێکخستنی خۆیان بکەن. ئەوەی ناسرووشتی و نائاساییە ئەوەیە ئەمە بە دەسیسە و پیلانی دەوڵەتی سوریا و خزمەت بە رژێمی سوریا بکەن.. کە پەکەکە بەهیچ شێوەیەک و تەنانەت بچووکترین هەڵوێست و رەفتاری وای نەکردووە و لەهیچ بەشێکی کوردستانیشدا بەهەمانشێوە نەیکردووە و نایکات.

5. ئایا دەوڵەتانی سوریا و لوبنان و رێکخراوە فەلەستینییەکان و گەلانی تری نێو ئەم دوو وڵاتە هیچ زیانێکیان بەهەبوونی پەکەکە و پەیوەندییەکانی لەگەڵیاندا لەو دوو وڵاتە بینیوە؟ بەدیوەکی تردا ئایا هیچ سوودێکیان لەهەبوونی پەکەکە لەو دوو وڵاتە و پەیوەندییەکانی پەکەکە لەگەڵیاندا وەرگرتووە؟ هەرسێ لایەنیان(دەوڵەتانی سوریا و لوبنان و رێکخراوە فەلەستینییەکان) هەم سوودیان لە هەبوونی پەکەکە و پەیوەندیان لەگەڵیدا وەرگرتووە و هەمیش زیانیان بەرکەوتووە، بەڵام مسۆگەر گەلانی ئەو دوو وڵاتە ئەگەر پەکەکە سوودی پێنەگەیاندبن، کە سوودی زۆری پێگەیاندوون، ئەوا هیچ زیانێکی لەم رووەوە پێنەگەیشتووە. با ئەمە زیاتر روونبکەینەوە؛ دەوڵەتی سوریا سوودی لەهەبوونی پەکەکە و پەیوەندیی لەگەڵیدا، کە زیاتر پەیوەندییەکی نافەرمی و تاکتیکی بوو، وەرگرتووە. سوودەکان چی بوون؟ وەک دەزانرێت سوریا ئەوکاتە لەنێو جەمسەر(بلۆک)ی سۆسیالیستیدا بوو و

لایەنگری س□قییەت بوو. بەمەش هەم لەگەڵ جەمسەر(بلۆک)ی سەرمایەداریی و ناتۆ و خودی تورکیا لەنێو ناکۆکی و ململانێی سەختدا بوو. هاوکات چەندین کێشەی مێژوویشی لەگەڵ خودی دەوڵەتی تورکیادا هەبوو. بەتایبەتی کێشەی ئەسکەندەروونە کە تورکیا لە ساڵانی سییەکانی سەدەی رابردوودا بەزۆر داگیری کرد و لەمیانەی ریفراندۆمێکی ساختەوە ئەسکەندەروونەی خستە سەر دەوڵەتەکەی خۆیەوە، هەروه□ا کێشەی پەیوەندیی ستراتیژی تورکیا لەگەڵ ئیسرائیل و کۆی جەمسەری ناتۆ، کە ئەوکاتە دەوڵەتی سوریا خۆی بە خاوەنی دۆزی فەلەستین و لوبنان دەزانی و داکۆکی لێدەکرد. لەلایەکی دیکەوە کێشەی ئاو لەنێوان هەردووکیاندا. ئەمەو چەندین کێشەی تری نێوانیان. هەموو ئەمانە وای□کرد کەوا دەوڵەتی سوریا هەر جۆرە دژایەتیکردنێکی تورکیا بەتایبەت و کۆی جەمسەری سەرمایەداریی و ناتۆی بە قازانج و سوودی خۆی دەبینی. بۆیە کاتێک کەوا پەکەکە لەسەرەتای حەفتاکان دەستی بە تێکۆشان کرد و لە کۆتایی حەفتاکانیشدا چووە لوبنان و پەیوەندی لەگەڵ رێکخراو□ ش□شگێڕ و چەپەکانی فەلەستینییەکان کرد ئەوا بەشێوەیەکی ئۆبژێکتیف ئەو خەباتی□ی پەکەکە دژ بە تورکیا و وەک بزووتنەوەیەکی چەپ و سۆسیالیستیش دژ بە جەمسەری سەرمایەداریی، لە سوود و قازانجی خۆیدا دەبینی. دەوڵەتی سوریا لەڕێی پەیوەندی و کاریگەرییەکانی بە سەر رێکخراوە فەلەستینییەکانەوە سوودی لە پەیوەندی نێوان پەکەکە و رێکخراوە فەلەستنییەکان وەردەگرت. بەواتایەکی تر هەر پێشکەوتن و پەرەسەندنێکی خەباتی پەکەکە بەشێوەیەکی ئۆبژێکتیف ب□ سوود و قازانجی دەوڵەتی سوریاش بوو. بۆیە پەیوەندی راستەوخۆی نێوان پەکەکە و ئەو رێکخراوە فەلەستینییانە، ناڕاستەوخۆ بەسوود و قازانجی دەوڵەتی سوریا بوو و هەربۆیەش لەسەرەتادا دەوڵەتی سوریا هیچ رێگریی و ناڕەزایەتی بەرامبەر بە پەیوەندی و هاوکارییەکانی ئەو رێکخراوانە بۆ پەکەکە نەکرد و دەرنەبڕی. بەڵام هەمیشەش هەوڵیدەدا ئەو پەیوەندیی و هاوکاریانە نەگاتە ئاستێک زیانی ستراتیژیی یان دوور مەودا بە خودی دەوڵەتی سوریا بگەیەنێت. ئەمە هەوڵدانەکانی دەوڵەتی سوریا بوو. بۆیە لەو 19 ساڵەدا دۆخەکە بەبەردەوامی لەنێوان پەیوەندیی-ناکۆکی بەردەوام، هەڵکشان و داکشانی بەردەوام، دەرفەتدان-رێگریکردنی بەردەوام لەنێوان پەیوەندییە راستەوخۆکانی نێوان پەکەکە و رێکخراوە فەلەستینییەکان و ناراستەوخۆش

لەنێوان پەکەکە و دەوڵەتی سوریاشدا هەبوو. خەڵکی رۆژئاوای کوردستان شاهەدی ئەو دۆخە پڕ لە ناکۆکی-پەیوەندی، دەرفەت-رێگریی و هەڵکشان و داکشانەکانی ئەو 19 ساڵەن و باش دەزانن چی رووی‌داوە و هەم پەکەکە چۆن تێکۆشان و سیاسەتی بەڕێوەبردووە و هەمیش دەوڵەتی سوریا چی بەرامبەر بە پەکەکە و خەڵکی رۆژئاوا کردووە. کە لێرەدا بە پێویستی نابینم بکەومە نێو وردەکارییەکانی دۆخی ئەو 19 ساڵەوە کە پەکەکە و خەڵکی رۆژئاوا چ زۆری و زەحمەتییەکان لە سوریا و لوبنان بینیوە. بەکورتی؛ مرۆڤ دەتوانێ لە وەڵامی ئەو پرسیارەی ئایا دەوڵەتی سوریا چ سوود یان زیانێکیان بەهەبوونی پەکەکە لەوێ بینیوە. دەتوانم بڵێم؛ هەبوونی پەکەکە و پەیوەندییەکانی پەکەکە لەگەڵ رێکخراوە فەلەستینییەکان و پەیوەندیی نافەرمی و تاکتیکییەکانی لەگەڵ دەوڵەتی سوریا، لەکورت مەودای ئەو 19 ساڵەدا، سوودی بۆ سیاسەتی دژە تورکیایی و دژە ئیسرائیلی و دژە جەمسەری سەرمایەداریی دەوڵەتی سوریا گەیاندووە. بەڵام لە دوور مەودادا زیانی گەورەی بە دەوڵەتی سوریا وەک دەوڵەتێکی ناوەندگەرا گەیاندووە. چونکە پەکەکە لەو 19 ساڵەدا هەموو ئەو پێشکەوتن و پەرەسەندنانەی بەخۆیەوە بینی کە باسمان کرد، لەلایەکی دیکەشەوە گەلی کوردی لە رۆژئاوا و سوریا گەیاندە ئاستێکی هەرە بەرزی هۆشیاریی و رێکخستنبوون و بەئیرادەبوون و بەمەش ئەمڕۆ بوونەتە خاوەن ستاتۆیەکی بەهێزی خۆیان و کارەکتەرێکی سەرەکی سیاسەت لە سوریا و ناوچەکەدا. هەروەها هەموو پڕۆژە و پیلان و سیاسەتەکانی دەوڵەتی سوریای لە رۆژئاوای کوردستان هەڵوەشاندەوە کە خۆی لە درووستکردنی پشتێنەی عەرەبی(حزام العربي) و بێ ناسنامەکردنی ژمارەیەکی زۆری کورد لە رۆژئاوا و قەدەخەکردنی زمان و کولتووری کوردی و بی قەوارەیی و بێ ستاتۆیی کورد لە سوریا. بێگومان هەموو ئەمانە لەماوەی ئەو 19 ساڵەدا بناخەکەی داڕێژرا کە پەکەکە لە سوریا و لوبنان بوو.

6. بەڵام لەو 19 ساڵەدا دەوڵەتی لوبنان نە سوودێکی ئەوتۆ و نە زیانێکی ئەوتۆی لە هەبوونی پەکەکە بەرنەکەوت، چونکە دەوڵەتی لوبنان بەخۆی لەوکاتەدا زیاتر لەژێر هەژموونی دەوڵەتی سوریا و رێکخراوە فەلەستینییەکاندا بوو و خاوەن ئیرادەی سەربەخۆی خۆی نەبوو.
7. ئایا رێکخراوە فەلەستینییەکان چ سوود یان زیانێکیان لەهەبوونی پەکەکە و پەیوەندییەکانیان لەگەڵیدا بەرکەوت؟

دەتوانین بەڕوونی بڵێین؛ بەر لە هەموو شتێک تا پێش چوونی ڕێبەر ئۆجەلان و پەکەکە بۆ لوبنان و درووستکردنی پەیوەندیی لەگەڵ ئەو ڕێکخراوانەدا، هەم ئەو ڕێکخراوانە و هەمیش بەگشتی گەلی عەرەب و بەتایبەتیش گەلی فەلەستین، بە گومان و ترس و ڕقێکی زۆرەوە لە بزووتنەوە کوردییەکانیان دەڕوانی. هۆکاری ئەم هەڵوێستەشیان ئەوەبوو کەوا بزووتنەوەی ئەیلول بە سەرۆکایەتی مەلا مستەفا، پەیوەندییەکی توندوتۆڵیان لەگەڵ ئیسرائیل و ئەمریکا و بەریتانیا و ئێرانی شاهەنشایی و تورکیادا هەبوو، کە هەر هەموویان بە دووژمنی خۆیان دەزانی. ئەمەش وایکردبوو گەلی عەرەب بەتایبەتیش فەلەستینییەکان و ڕێکخراوە شۆڕشگێڕەکانیان بەچاوێکی زۆر خراپ لە کورد و بزووتنەوەکانیان بڕوانن و وەک دەست و هاوپەیمانی ئیسرائیل و ئەمریکا و هێزەکانی تری سەرمایەداریی بڕوانن. واتا پەیوەندی بزووتنەوەی ئەیلول و مەلا مستەفا بارزانی لەگەڵ ئیسرائیل و ئەمریکا زیانی گەورەی بە پەیوەندی کورد-عەرەب گەیاندبوو. بۆیە کاتێک کە ڕێبەر ئۆجەلان و پەکەکە چوونە لوبنان و لە هەوڵی پەیوەندی درووستکردن بوون لەگەڵ ڕێکخراوە فەلەستینییەکاندا، سەرەتا زۆر بە گومان لەو دەستپێشخەرییەی ڕێبەر ئۆجەلان و پەکەکەیان دەڕوانی و جارێک کەوا تۆمەتبارکردنی گەلی کورد و کۆی بزووتنەوە و ڕێکخراوەکانی کوردیان بە دەست و هاوپەیمانی ئیسرائیلی دووژمنە سەرەکی و سەرسەختەکەیان دەزانی. بێگومان هەوڵدانی زۆری ویست تا ڕێبەر ئۆجەلان و پەکەکە توانیان ئەو پێشداوەریی و تۆمەتبارکردنەی گەلی کورد و کۆی بزووتنەوە و ڕێکخراوەکانی کوردان بە دەست و نۆکەر و هاوپەیمانی ئیسرائیل و بە دووژمنی عەرەب و بەتایبەت فەلەستینییەکان بڕەوێننەوە. ئەم پێشداوەریی و تۆمەتبارکردنە تا ساڵی ١٩٨٢ش بەردەوام بوو، بەڵام کاتێک کەوا ئیسرائیل باشووری لوبنانی داگیرکرد و دژی ڕێکخراوە فەلەستینییەکان لە لوبنان شەڕی کرد، لەوکاتەدا پەکەکە، وەک تاکە هێزی ناعەرەب و نافەلەستینیی، کە لە بەرەوانە و بەخوێنی خۆی بەرگریی لە گەلی فەلەستین و لوبنان و ڕێکخراوە فەلەستینییەکان کرد، ئینجا تێگەیشتن کە هەموو کورد و هەموو بزووتنەوە و ڕێکخراوە کوردییەکان دەست و نۆکەر و هاوپەیمانی دەوڵەتی ئیسرائیل نین و پشتیوانی لە ستەم و زوڵمەکانی سەر فەلەستینییەکان ناکەن، بەڵکو ئەوە تەنیا بزووتنەوەی ئەیلول و سەرکردایەتییەکەین کەوا پەیوەندییان لەگەڵ ئیسرائیل

هەبووە. بەیە ئەمە وایکرد بە جاری یەکەم وێنای کورد و رێکخراو و بزووتنەوە کوردییەکان لە دەست و نۆکەر و هاوپەیمانی ئیسرائیل و دووژمنی عەرەب و فەلەستینییەکان بگۆڕێ بە وێنایەکی راستەقینە کەوا گەلی کورد و گەلی عەرەب و بەتایبەتیش فەلەستینییەکان نەک هەر دووژمنی یەکتر نین، بەڵکو دەست و هاوپەیمانی یەکترن و ئەگەر بیانەوێت ئەوا دەتوانن ببنە هاوچارەنووسی یەکتریش و پشتیوانی لە یەکتریش بکەن. ئەمە وەرچەرخانێکی زۆر گرنگ و مێژوویی بوو کەوا پەکەکە و رێبەر ئۆجەلان هەر لەو قۆناخی 19 ساڵەدا لە پەیوەندی نێوان گەلانی کورد-عەرەبدا بەدیانهێنا، کە بزووتنەوەی ئەیلول بەهۆی پەیوەندییەکانی لەگەڵ دەوڵەتی ئیسرائیل لە ساڵانی شەستەکان و حەفتاکانی سەدەی رابردوودا تێکیدابوو و وێنایەکی زۆر ناشیرینی بە گەلی کورد و بزووتنەوە و رێکخراوە کوردییەکان درووستکردبوو. باسکردنی ئەم بابەتەم بەگرنگ بینی تا لەوە تێبگەین کە لەلایەک ئەو قۆناخی 19 ساڵەیەی ١٩٧٩-١٩٩٨ چۆن تێپەڕیی و چی بە کورد و پەکەکە و تەنانەت گەلی فەلەستین و عەرەب بەگشتی بەدیهێنا و چیشی بەلاوەنا. لەلایەکی تریشەوە هەبوونی پەکەکە لە وڵاتی سوریا و لوبنان و پەیوەندییەکانی چی بوون و چۆن بوو. هەروا سادە و ساکار و بەگوێدانە ئەو راستیانە و بە پێشداوەرییەکی ئامادە و وەکچواندنی پەیوەندی پەکەکە بە پەیوەندی حیزبەکانی تری کوردستان ناتوانین بە راستییەکانی ئەو قۆناخە بگەین.

8. بە زیاتر تێگەیشتن لەم مۆدێلەی تێکۆشان و سیاسەت و پەیوەندییانەی پەکەکە با چەند نموونەی تری حیزب و رێکخراوەکانی کوردستان لە بەشەکانی تری کوردستان هی هەمان قۆناخی شەستەکان و حەفتاکان و هەشتاکان و نەوەدەکانی سەدەی رابردوو، کە قۆناخی ١٩٧٩-١٩٩٨یش لەخۆوە دەگرێت، بە نموونە بهێنینەوە، ئینجا دەتوانین باشتر لە دۆخەکە تێبگەین، باشتریش لەو پێشداوەریی و وەکچواندن و بەراوردکارییەی د.بورهان تێبگەین بزانین لەکوێدا بەهەڵەداچووە و چۆن راستییەکانی شێواندووە؟

نموونەی یەکەم؛ پەیوەندییەکانی پەدەکە لەگەڵ دەوڵەتی ئێران، هەم لە قۆناخی شاهەنشاهیدا و هەمیش لە قۆناخی کۆماری ئیسلامی ئێراندا چۆن بوو؟ ئایا لەو پەیوەندییە پەدەکە لەگەڵ دەوڵەتی ئێران لەو دوو قۆناخەدا چۆن بوو؟ ئایا پەدەکە، گەلی کورد بەگشتی، گەلی کورد لە رۆژهەڵاتی

کوردستان، دەوڵەتی ئێران چ سوودیان زیانێکیان لەو پەیوەندییە بینی؟

لە سەردەمی شاهەنشاهیدا؛ پەیوەندییەکی زۆر توندوتۆڵ و راستەوخۆی نێوان پەدەکە و دەوڵەتی ئێراندا هەبوو. لە ئاکامی ئەو پەیوەندییەدا، راستە بزووتنەوەی ئەیلول یارمەتی و هاوکارییەکی زۆری ماددی(هەم پارە و هەمیش چەک و داودەرمان)ی لە دەوڵەتی ئێران وەرگرت، پەدەکە توانی لە رێگەی ئەم پەیوەندییەوە پەیوەندی خۆی لەگەڵ ئیسرائیل و ئەمریکا و بەریتانیا و دەوڵەتانی تری ناتۆ بەتورکیاشەوە درووست بکات و بەهێز بکات. بەڵام لە بەرامبەر بەمەدا دەوڵەتی ئێرانی شاهەنشایی دژی کورد لە باشووری وەک کارتێکی دەستی خۆی و بزووتنەوەی ئەیلولیش بە بارمتە بگرێت و کەی و چۆنی بوێت وەها سەودا و مامەڵە بە دژی کورد و بزووتنەوەی ئەیلولەوە بکات، کە دەرئەنجام لەمیانەی رێککەوتنی جەزائیری ۱۹۷۵دا شکست بە بزووتنەوە گەورەکەی ئەیلول بهێنێت و وەک خەڵک ئەوکاتە بە ئاشبەتاڵ ناوزەدیان کرد، ئاشبەتاڵێکی زۆر گەورە بە گەورەترین بزووتنەوەی سیاسی و چەکداریی بکات و کورد بەگشتی و گەلی کورد لە باشوور لەوکاتەدا زیانێکی زۆر و زەبرێکی کوشندەی بەرکەوت، کە تا ئێستاش کورد لە باشووردا لەژێر باری ئەو شکست و ئاشبەتاڵەدا دەرنەکەوتووە و بەشێکی زۆری بێئومێدی و بێباوەڕیی و ترسی کورد لە تێکۆشان و شۆڕش بۆ ئەوکاتە دەگەڕێتەوە. لەلایەکی دیکەشەوە؛ بەهۆی ئەو پەیوەندییەی نێوان پەدەکە و دەوڵەتی شاهەنشاهی ئێرانەوە، لەسەر داوای ئەو دەوڵەتە چەندین سەرکردەی رۆژهەڵات وەک سلێمانی موعینی و مەلا ئاوارە و خەلیل شەوباش لەلایەن سەرکردایەتی پەدەکەوە بکوژرێن. هەروەها ئەو پەیوەندییەی نێوان پەدەکە و تورکیاش چەندین سەرکردەی وەک سەعید ئەڵچی و سەعید قرمزی تۆپراغ بە پیلان بکوژرێن . لەدیوێکی دیکەدا بەهۆی ئەو پەیوەندییەی نێوان پەدەکە و دەوڵەتی ئێراندا، چەندین دەرفەتی زێڕین و رەخساو لە ئێراقدا بۆ کورد و چارەسەرکردنی پرسی کورد لە باشوور و ئێراقدا لەدەستدران. بەتایبەتی لە قۆناخی دەسەڵاتی عەبدولکەریم قاسم و رێککەوتنانەمەی ۱۱ی ئاداری ۱۹۷۰، کە دوو دەرفەتی زۆر مێژوویی و گرنگ بوون کە دەتوانرا کێشەی کورد لە باشوور و ئێراقدا چارەسەر بکرێن. هەڵبەتە لێرەدا بۆئەوەی ئەم باسە بەهەڵەدا نەبردرێت و چەواشە نەکرێت، دەبێت ئاماژە بەوە بکەین کە حکومەتی قاسم و بەعسیش

بەهۆی هەڵە کوشندەکانیان و نەبوونی ئەقڵییەتێکی دیموکراتی و زاڵبوونی ناوەندگەرایی، بەتایبەتی ئەقڵییەتی شۆڤێنیستی بەعسەوە، ڕۆڵیان لە لەدەستدانی ئەو دوو دەرفەتەدا هەبوو، ناکرێ ئەباڵی لەدەستدانی ئەم دوو دەرفەتە هەمووی بخەینە ئەستۆی بزووتنەوەی ئەیلول و سەرکردایەتییەکەوە. بەڵام بەکارتکردنی دۆزی کورد لەباشوور و بە بارمتەگرتنی بزووتنەوەی ئەیلول لەلایەن ئێران، ئیسرائیل و ئەمریکاوە، ڕۆڵێکی سەرەکیان بینی لە لەدەستدانی ئەو دوو دەرفەتە و چەندین دەرفەتی تر. تەنانەت بەشێکی ئینشیقاقەکەی ساڵانی شەستەکانی نێو بزووتنەوەی ئەیلولیش هەر بۆ ئەو پەیوەندییە و ئەو سیاسەتە وابەستەییەی کەوا لەوکاتەدا بزووتنەوەی ئەیلول لە پەیوەندییەکانیدا و لە چۆنییەتی هەڵسوکەوتکردن لەگەڵ دۆزی کورد و حکومەتە یەک لەدوا یەکەکانی ئێراقدا بەڕێوەی دەبرد، دەگەڕێتەوە. لێرەدا با بپرسین؛ ئایا لەو پەیوەندییەی نێوان پەدەکە، کە داینەمۆی بزووتنەوەی ئەیلول بوو، لەگەڵ دەوڵەتی شاهەنشای ئێراندا هەیبوو، خودی پەدەکە و سەرکردایەتییەکەی، گەلی کورد بەگشتی، گەلی کورد و بزووتنەوەکەی لە ڕۆژهەڵاتی بندەستی دەوڵەتی ئێران، کە سوودی لێبینی و کە زیانی بەرکەوت؟ ئایا هەر دەوڵەتی ئەوکاتی ئێران نا، بەڵکو ئیسرائیل و ئەمریکا و بەریتانیا و تورکیا، چەندە سوودمەند یان زیانمەند بوون لە پەیوەندییان لەگەڵ خودی پەدەکە و کەی بزووتنەوەی ئەیلول؟ لەمەش گرنگتر لێرەدا ئەوەیە با د.بورهان و کەی خوێنەرانی ئەم بابەتە و بابەتەکەی د.بورهان بەراوردێک لەنێوان مۆدێلی پەکەکە و پەیوەندییەکانی لەگەڵ مۆدێلی پەدەکە و پەیوەندییەکان بکەن و خۆیان دەرئەنجامی پەیوەستی لەوە هەڵبهێنجن.

بابچینە قۆناخێکی تری پەیوەندییەکانی پەدەکە لەگەڵ دەوڵەتی ئێران، لە قۆناخی کۆماری ئیسلامیدا. لەگەڵ شۆڕشی گەلانی ئێراندا، ڕەوتی شیعەگەرێتی بە رابەریی خومەینی ئەو شۆڕشەی گەلانی ئێرانیان قۆستەوە و کۆمارێکی ئیسلامیی شیعەگەرایان دامەزراند. گەلی کوردیش لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان وەک بەشێک لە گەلانی سنووری دەوڵەتی ئێراندا راپەڕین و ناوچەیەکی بەرفراوانیان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستاندا بەڕێوەبرد.

لەوکاتەدا کە گەلی کورد و حیزب و ڕێکخراوەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان- بەتایبەتی کۆمەڵە و حیزبی دیموکرات- لەمیانەی شەڕ و دانوستاندنەکانیان لەگەڵ دەسەڵاتی تازە پێگەیشتووی کۆماری ئیسلامی ئێراندا دەیانخواست زۆرترین مافەکانیان بەدەستبێنن

و بیخەنە ژێـــر گەرەنتییەوە. رێـــک لەوکـــاتەدا پەدەکە- کە
ئەوکاتە سەرکردایەتی کاتیی(قیادەی موەقەتە) بەڕێوەی دەبرد،
پەیوەندی لەگەڵ ئەو دەسەڵاتەی کۆماری ئیسلامیدا بەست و چووە
ســـەنگەریی کۆمـــاری ئیسلامییەوە دژ بە کـــورد و کۆمەڵە و
دیموکرات لە رۆھەڵاتی کوردستاندا. تەنانەت بەگوێرەی ھەندێک
لێکۆڵینـەوە و بیرەوەریـی نووسـراو و چـاپکراوی ئەوکـاتەدا،
قیـادەی مـوەقەتە رۆڵێکـی گرنگـی لە سـەرکوتکردنی خەڵکـی
راپەڕیوی رۆژھەڵاتی کوردستاندا بینی و لە شارەکانی بۆکان و
شنۆشدا کوشتاری خەڵکی کردووە. ھەر لەو قۆناخەدا، پەدەکە
بەھۆی ئەو پەیوەندیی□وە لەگەڵ کۆماری ئیسلامی ئێراندا،
لایەنگریـی ئێرانـی کـردووە لە کـاتی شەڕی ئێران-ئێراقـدا و
بەشدارییشی کردووە. تەنانەت بۆچوون و رایەکیش ھەیە دەڵێن
ھەر بەھۆی ئەم لایەنگریـی و بەشـدارییەی پەدەکە لە ئێـران و
شەڕەکەدا، رژێمی بەعسی فاشیستی ئێراق کۆمەڵکوژییەکی مەزنی
بارزانییەکـان لە 31.7.1983 خورشیـــدی، مـــزوری، ئەرگـــوشی،
بەڕۆژی، دۆڵەمەڕیـی کـرد. ھەڵبەتە نـابێت ئەم لایەنگریـی و
بەشـدارییەی پەدەکە بکـرێتە پاسـاو یـان بیـانووێک بۆ
رەوایەتیــدان بەو تـــاوانە گەورە و کۆمەڵکـــوژییەی
بارزانییەکان. بەڵام دیسانیش ئەگەر ھۆکاری سەرەکیش نەبێت
ئەوا تارادەیەک رۆڵی خۆی بینیوە.
ئێستا با دیسان بپرسینەوە؛ ئایا لەو پەیوەندییەی نێوان
پەدەکە، کە دوای شکستی بزووتنەوەی ئەیلول، بەناوی قیادەی
موەقەت بەڕێوەدەچوو، لەگەڵ دەوڵەتی ئیسلامی ئێراندا ھەیبوو،
خودی پەدەکە و سەرکردایەتییەکەی، گەلی کورد بەگشتی، گەلی
کورد و بزووتنەوەکەی لە رۆژھەڵاتی بندەستی کۆماری ئیسلامی
ئێران، کێ سوودی لێبینی و کێ زیانی بەرکەوت؟ با دیسانەوە
د.بورھان و کۆی خوێنەرانی ئەم بابەتە و بابەتەکەی د.بورھان
بەراوردێک لەنێوان مۆدێلی پەیوەندییەکانی پەکەکە، لەگەڵ
مۆدێلـی پەیوەنـدییەکانی پەدەکە بکەن و خۆیـان دەرئەنجـامی
پێویستی لێوە ھەڵبھێنجن.
ھەروەھـا دەکـرێ نمـوونەی دووەمـی ئەو پەیوەنـدییانەش لە
ئەزموونی یەنەکەدا، لە سەردەمی شا، سەردەمی شۆڕشی گەلانی
ئێران، سەردەمی باڵادەستبوونی کۆماری ئیسلامی باس بکرێت و
پەیوەندیی-ناکۆکییەکانی یەنەکە لەگەڵ دەوڵەتی ئێران لەھەر
سێ سەردەمەکەدا چۆن بووە و چی بووە و کێ لێی سوودمەند یان
زیانمەند بووە. کە بە بۆچوونی من لەھەردوو سەردەمی شا و
سەردەمی شۆڕشی گەلانی ئێراندا ھەم بە سوودی یەنەکە و ھەمیش

بە سوودی هێز و لایەنەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان و خەڵکەکەی بووە، بەڵام لە سەردەمی باڵادەستیی رژێمی کۆماری ئیسلامیدا بە زیانی یەنەکە خۆی و هەردوو خەڵکی باشوور و رۆژهەڵاتیش بووە. دەکرێ نموونەی سێیەمیش باس بکرێ و باس لە ئەزموونەکانی پەیوەندییەکانی هەردوو لایەنی رۆژهەڵاتی کوردستان (کۆمەڵە و دیموکرات)یش لەگەڵ رژێمی ئێراق بکرێ کە بە بۆچوونی من ئەزموونێک بووە کە خەڵکی باشوور بەهۆی ئەم پەیوەندییەوە هیچ زیانێکی بەرچاوی بەرنەکەوتووە، ئەگەر نەڵێم سوودی بۆ حیزب و لایەنەکانی باشووریش هەبوو و گەلێک هاوکارییان کردوون. هەر بۆ نموونە؛ ئاگربەست و دانوستانی ١٩٨٣ی یەنەکە لەگەڵ دەوڵەتی ئێراق بەیارمەتی راستەوخۆی د.قاسملو بووە.
هەروەها دەکرێ باس لە ئەزموونی پەیوەندییەکانی یەنەکە لەگەڵ رژێمی سوریا لە حەفتاکان و هەشتاکاندا هەڵسەنگاندنی بۆ بکرێ و هەمەلایەنە دەرئەنجامی لێهەڵبهێنجرێت.
ئەگەر هەر لەسەر ئەم مەسەلەی پەیوەندیی حیزب و لایەنە کوردییەکان- بە باشوور و رۆژهەڵاتییەوە، لەگەڵ رژێمەکانی تری کوردستان بڕۆین و باسی پەیوەندییەکانیان لە ساڵانی نەوەدەکان بکەین، هەم لە باشوور و هەمیش لە رۆژهەڵات ئەوا دەکرێ زۆر بە ڕوونی باسی ئەزموونە نەگەتیڤ و زیانبارەکەی پەیوەندییەکانی حیزبەکانی باشوور لەگەڵ تورکیا و ئێران بکەین، کە چ زیانێک و ماڵوێرانییەکی بە خەڵک و حیزب و لایەنەکانی باشوور و باکوور و رۆژهەڵاتی کوردستان گەیاندووە. بەڵام حیزب و لایەنەکانی رۆژهەڵات پەیوەندییەکی ئەوتۆیان لەگەڵ تورکیا نەبوو و لەگەڵ ئێراقیش بەرادەیەک نەبوو کە زیان بە خۆیان و خەڵک و حیزب و لایەنەکانی تر بگەیەنن .
بەڵام ئەگەر هەڵسەنگاندنێکی بابەتیانە بۆ قۆناخی سێیەمی پەیوەندییەکانی حیزب و لایەنە کوردییەکان (لەساڵانی نێوان ٢٠٠٣ تا ئێستا) لەگەڵ رژێمەکانی سەر کوردستان بکەین، ئەوا دەکرێ زۆر دەرئەنجامی گرنگ و مەترسیدار بخەینەڕوو. بەتایبەتی پەیوەندییەکانی حیزبە دەسەڵاتدارەکانی باشووری کوردستان لەگەڵ تورکیا و ئێراندا. کە دەکرێ لە توێژینەوەی تردا بە فراوانی باسی لەوە بکرێت.

4. سەبارەت بە تێکۆشانی گەلی فەلەستین و ئەزموونە شکستخواردووەکەی فەتح

لەبەشی یەکەمی وتارەکەیدا؛ د.بورهان کڕۆنەلۆژیایەک سەبارەت بە قۆناخەکانی شوێنگۆڕکەی خەباتی چەکداریی فەلەستینییەکان دەکات، لە غەززەوە بۆ ئوردن و لە ئوردنیشەوە بۆ لوبنان. لەمیانەی ئەو بەشەی وتارەکەیدا دەیەوێت بڵێت فەلەستینییەکان نەچوون لەناو دەوڵەتی ئیسرائیلدا خەباتی چەکداریی بکەن، بەڵکو سەرەتا لە غەززە دەستیان بە خەباتی چەکداریی کردووە، کە بەگوێرەی بۆچوونەکانی د.بورهان ئەمە رەخی ناوەندە، دەبووایە فەلەستینییەکان لەناوەندەوە واتا لە ئیسرائیلەوە دەستیان بە خەباتی چەکداریی بکردبا نەک لە وڵاتی خۆیان کە غەززە بەشێکی وڵاتەکەیانە. هەر لەو کڕۆنەلۆژیای جێگۆڕکێیەکەی خەباتی چەکداریی فەلەستینییەکاندا د.بورهان دەڵێت ئەمجارەیان جێگۆڕکێیان بە خەباتەکەیان کردووە و لە غەززەوە بەرەو ئوردن رۆیشتوون، لەوێش ناچار دەبن بیگوازنەوە بۆ لوبنان…

د.بورهان هەموو ئەو حیکایەتە بۆ ئەوە باس دەکات کەوا فەلەستینییەکان لەبەرئەوەی لە ناوەندەوە (لەناو ئیسرائیلەوە) خەباتی چەکدارییان نەکردووە و چوونە لە غەززە(لە وڵاتی خۆیانەوە) ئەو خەباتەیان دەستپێکردووە بۆیە کاریگەری لەسەر ناوەندی بڕیاری ئیسرائیل نەکردووە و، کە تەنگیان پێهەڵچنراوە ناچار خەباتەکەیان لە رەخەوە(واتا لە غەززەوە) گواستۆتەوە بۆ رەخی رەخ (واتا بۆ ئوردن و لوبنان)، هەر لەدرێژەی کڕۆنەلۆژیاکەیدا هاتووە کەوا کە لە رەخی رەخیشەوە (واتا لە ئوردن و لوبنانەوە) تەنگیانپێهەڵچنراوە ئیدی دەستبەرداری خەباتی چەکداریی دەبن.

بەگومان د.بورهان زۆر ستایشی ئەو دەستبەردانە لە چەک و خەباتی چەکدارییەی فەلەستینییەکان دەکات و پێی وایە رێگە راستەکەیان دۆزیوەتەوە. لەمەشدا دەگاتە ئەو قەناعەتەی کەوا دەبێت پەکەکەش وەک فەلەستینییەکان ئەوها دەستبەرداریی لە چەک و خەباتی چەکداریی بکات و ئاو بێنەو دەستتان بشۆ!! ئەمە هەموو تیۆریی و تێز و پێشنیازەکەی د.بورهانە. هێنانەوەی ئەم هەموو شەر و رەویە بە ئەزموونی فەلەستینییەکان و گێڕانەوە و کڕۆنەلۆژیایەکی هاوشێوەش بە خەباتی گەریلایی پەکەکە دەکات لەئاکامدا دەگاتە ئەو باوەڕییەی کە پەکەکەش نەچووە لە ناوەندەوە (واتا ناو خاکی تورکیا بەجگە لە باکووری کوردستان) دەست بە خەباتی چەکداریی بکات، بەڵکو هەڵەی کردووە و چووە لە رەخەوە (واتا لە باکووری کوردستان)دا دەستی بە خەباتی چەکداریی کردووە و پاشان لە باکووریش تەنگی پێهەڵچنراوە و ئیدی پەکەکە ناچاربووە ئەو خەباتە چەکدارییەی خۆی لە رەخەوە(لە باکووری کوردستان) بگوازێتەوە بۆ رەخی رەخ (واتا هەرێمی کوردستان) بەمەش خەباتە چەکدارییەکەی پەکەکە هاوشێوەی خەباتە چەکدارییەکەی فەلەستینییەکان تەنیا زیانی بە باکوور و هەرێمی

کوردستان گەیاندووە و هیچ کاریگەری لەسەر رژێمی تورکیا نەکردووە.
بۆیە دەبێت پەکەکەش چاو لە فەلەستینییەکان بکات و چەک دابنێت و ئیعلانی دەستبەردان لە چەک و خەباتی چەکداریی خۆی بکات و دەست بە خەباتی سیاسی و دیبلۆماسی بکات و چیدی هەرێمی کوردستان نەکاتە لوبنان و بەلوبنانیکردن…!! ئەمە هەموو حیکایەتەکەی نەو توێژینەوە و وتارەکەی د.بورهانە..

لێرەوە دەکرێ بەچەند خاڵێک ئەو بۆچوون و خەیاڵەی د.بورهان بەر رەخنە بدەین:

١. سەرەتا، دەبێت ئەو خاڵە بخەینەڕوو کە د.بورهان بە ئەم وتارەی پشتی بە تیۆری "ناوەند- رەخ، ناوەند- رەخی رەخ" و میتۆدی بەراوردکاریی بەستووە. واتا هەم تیۆرییەکە و هەمیش میتۆدەکە هی خۆی نین و وەریگرتووە، ئەمەش ئاساییە، بەڵام ئەو هاتووە بەزۆری زۆردارێکی بەسەر پرۆسەی خەباتی چەکداریی فەلەستینییەکان و گەلی کورد(پەکەکە)ی داسەپاندووە. بەمەش هەم تیۆرییەکە و هەمیش میتۆدەکەی تەنگەتاو کردووە و شێواندووە و لەشوێنی خۆی و بە گرفتێکی شیاوی توێژینەوە کە ناوەند- رەخ(کەنار) پەیوەستدار دەکات و رێگە بە بەراوردکردن دەدات، بەکارنەهێناوە، بەڵکو وەک قاڵبێکی ئامادە وەریگرتوون و دەیەوێت لەڕێی ئەم تیۆریی و میتۆدەوە، ئەوەی لە مێشک و خەیاڵەی خۆیدایە بیسەپێنێت و راستی بۆچوون و خەیاڵەکانی خۆی وەک حەقیقەتێک دەرخواردی پەکەکە و خوێنەرانی بدات. بەم تیۆرییە بەهیچ شێوەیەک ناتوانێت بەشێک لە تێکۆشانی گەلێک- کە تێکۆشانی چەکداریی یان گەریلاییە لە بەشەکانی تری تێکۆشان کە "تێکۆشانی ئایدیۆلۆژیی، سیاسی، دیبلۆماسی، رێکخستنی و کولتووری" دایببڕیت. هەروەها لەلایەکی دیکەشەوە خەباتی هەردوو گەل بەو رادەیەی وەکچوونیان هەیە، دوو ئەوەندە جیاوازیی جەوهەرییان لەگەڵ یەکتردا هەیە و ناکرێ تەنیا خاڵە وەکچووەکان کە زیاتر رووکەشی و کرۆنۆلۆژیکن، باس بکەیت و خاڵە جیاوازە زۆر جەوهەرییەکانیش پشتگوێ بخەیت، هەر تەنیا بەئەوەی بۆچوون و وەهمەکانت بە حەقیقەت نیشان بدەیت. مەگەر میتۆدی بەراوردکاریی بە خستنەڕووی هەردوولای وەکچوون و جیاوازییەکانی نێوان دوو رووداو، یان دوو دیاردە، یاخود دوو بزاوت نییە؟ ئەی بۆچی د.بورهان خۆی لە بەراوردکارییەکەیدا خۆی لە خستنەڕووی خاڵە جیاوازەکانی نێوان خەباتی چەکداریی هەردوو گەل دەدزێتەوە و خۆی لێ نەبان دەکات. مەگەر ئەمە جۆرێک نییە لە چوونە "بەرەی دژ" و راکردن لە حەقیقەتی جیاوازیی خەباتی چەکداریی هەردوو گەل؟! لەکامە رێباز و کامە قوتابخانەی میتۆدی بەراوردکارییدا رێگەت پێدەدات کەوا تەنیا بە خستنەڕووی رووکاری وەکچووی هەندێک رووداوی کرۆنۆلۆژیکی نێوان

خەباتی چەکداریی هەردوو گەل بڵێی وەڵڵا من میتۆدی بەراوردکاریم کردووە و بەو ئەنجامەش گەیشتووم کە دەبێت پەکەکە و گەلی کوردیش وەک فەلەستینییەکان و فەتح بکەن و مەحکومن بەوەی یان دەبێت چەک دابنێن و تەسلیم ببن، یانیش لەناودەچن و تا هەن هەر بە تیرۆریست ناوزەد دەکرێن… ئەگەر توێژەرێک دەست بۆ تیۆرییەک و میتۆدێک ببات، جا هەر تیۆر و میتۆدێک بێت، دەبێت بەر لەهەموو شتێک هەموو بنچینە و پرەنسیپەکانی ئەو تیۆری و میتۆدە بەکاربێنێت و بەگوێرەی خۆی کەلەپاچەی نەکات. لەوەش گرنگتر ئەوەیە ئایا ئەم تیۆری و میتۆدە چەندە لەگەڵ بابەتی توێژینەوەلیکراودا دەگونجێت و چەندە دەتوانێت بمانگەیەنێتە کۆمەڵێک دەرئەنجامی راست یان نزیک لە راستی؟! بەڵام د.بورهان گوێی بەم راستیانە نەداوە و هاتووە پێشێلی بنچینە و بنەماکانی ئەو تیۆری و میتۆدەی کردووە و لەگەڵ ئەقڵ و خەیاڵی خۆیدا گونجادوویەتی و پەڕوباڵی کردوون. چونکە لەئاکامی خوێندنەوەی (توێژینەوە)کەیدا مر□ق د□پرسێت کوا ناوەند؟ کوا رۆخ و رۆخی رۆخ؟ لەکوێ باکوور و باشووری کوردستان بۆ خەباتی گەلی کورد دەبێتە رۆخ و رۆخی رۆخی خەبات؟ ئیسرائیل و تورکیا وەک دوو ناوەندی داگیرکاریی چەندە لەیەک دەچن و چەندەش لەیەک جیاوازن؟ دۆزەکانی هەردوو گەلی کورد و گەلی عەرەبی فەلەستینی چەندە لەیەک دەچن و چەندەش لەیەک جیاوازن؟ پەکەکە و رێکخراوی فەتح چەندە لەیەک دەچن و چەندەش لەیەک جیاوازن؟ د.بورهان ئەم پرسیارانە و دەیان پرسیاری تری هاوشێوەی تووهەڵداوە و خۆی لێدزیوەتەوە و تەنیا ئەوەی بەلاوە مەبەستە بیسلەمێنێت کە پەکەکە هەرێمی کوردستانی بەلوبنانیکردووە و زیانی لەباکووریش و باشووریش و کۆی دۆزی گەلەکەیشی داوە و بۆیە دەبێت ئیللا و بیللا خۆی لەچەکداماڵێت و واز لە خەباتی چەکداریی بێنێت و بچێت بەدەوری تەنیا خەباتی سیاسی و دیبلۆماسیدا بیخولێنێتەوە. ئەمە هەموو گریمانە و بۆچوون و خەیاڵەکەی د.بورهانە. باشە هەر بەڕاست د.بورهان تیۆرییەکان و میتۆدەکان بە چی تێگەیشتووە و چۆن لە تیۆرییەکان دەڕوانێت؟ ئایا بە “کلیلی جۆکەر” تێگەیشتووە تا چۆنی بوێت و کەی بیەوێت چ دەرگایەک هەبێت بیەوێت دەتوانێت بیکاتەوە؟. هەر تیۆرییەک وەک کلیلێک وایە هەموو دەرگایەکی پێناکرێتەوە و توێژینەوەی بۆ هەموو بابەتێک پێناکرێت، هەر دەرگایەک بە کلیلێک دەکرێتەوە و هەر کلیلێکیش بۆ دەرگایەک درووست کراوە. مەگەر ئەو کلیلە “جۆکەرکلیل” بێت کە ئێستا بەهۆی پێشکەوتنی تەکنۆلۆژیاوە لەدەستی دەزگا هەواڵگریی و پۆلیسەکان و تەنانەت دزەکانیش دایە و چ دەرگایەک بیانەوێت و کەی بیانەوێت دەتوانن بچن بیکەنەوە و کامیرای شاراوە یان ئامێری تۆمار لە ماڵەکە بەشاراوەیی دابنێن یان دزەکان کە

جەکەرکلیلیان هەیە و دەچن دەرگای ماڵەکە دەکەنەوە و چیپان بوێت دەیدزن. ئە خە تیۆریی و میتۆدەکان جەکەرکلیل نین تا بەهەوەسی خۆت چۆنت بوێت و کەی بتەوێت لە دەرگای هەر بابەتێک بدەیت و بەگوێرەی خۆت تیۆریییە دەخوازەکەی خۆتی لەسەر جێبەجێ بکەیت. مرۆڤی پسپۆڕ و ئەهلی زانست بە ئەقڵییەتی "جەکەرکلیل" کار ناکات، بەڵکو بە کلیلی گونجاو دەرگای گونجاو لەسەر بابەتێک یان گرفتێک دەکاتەوە و توێژینەوەی خۆی پێدەکات و بە دەرئەنجامی گرنگیش دەگات. ئەگەر وانەکات ئەوا ئەو توێژەرە مەسەلەی گرفتی میتۆدی و تیۆریی هەیە، کە لە هەمانکاتدا دەبێت بە گرفتی زیهنییش.

٥. هەر بە نموونە هێناوەی ئەم گرفتە میتۆدی و تیۆریی و زیهنییە، با بپرسین؛ ئایا د.بورهان دەتوانێت لە مێژوو و ئێستای تەواوی خەباتی رزگاریخوازی هەموو گەلانی جیهاندا؛ هەر لە چین و ڤێتنام و ئەنگۆلا و نیکاراگوا و ئەریتریا و جەزائیر و کوبا و تەیموری خۆرهەڵات و تامیلەوە بیگرە تا دەگاتە وڵاتانی تری ئاسیا و بەڵکان و ئەوروپا و ئەمریکای لاتین و ئەفریقیادا، تەنیا یەک نموونە، دووبارەی دەکەمەوە تەنیا یەک نموونە، بهێنێتەوە کە بزووتنەوە رزگاریخوازەکانی یەکێک لەو گەلانە نەک لە وڵاتی خۆیان-کە د.بورهان بەهەڵە بە ڕەخ و ڕەخی ناوزەدی دەکات- بەڵکو لەناوەندی دەوڵەتی داگیرکەردا دەستیان بە خەباتی چەکداریی کردبێت و بە ئامانجەکانیشی گەیشتبێت. کوا با یەک نموونە بهێنێتەوە ئەوکاتە دەتوانین بە د.بورهان بڵێین ئافەرین بە کەشفە نوێیەکەت و ئیدی قەیچیەکات با گەلی کوردیش ئەزموون بکات و ببێتە گەلی دووەم لە جیهاندا کە نەک لە وڵاتی خۆی بەڵکو سەرەتا دەچێت لە وڵاتی داگیرکاردا دەست بەخەباتی چەکداریی بکات و لەوەوە وڵات و گەلەکەی رزگار دەکات.. بەڵام مەسەلەی ناتوانێت یەک نموونە لە بزووتنەوەی رزگاریخوازی گەلێک لەم جیهانەدا بهێنێتەوە کەوا سەرەتا خەباتە چەکدارییەکەی نەک لەنێو وڵات و گەلەکەی خۆیدا، بەڵکو چووە لەنێو وڵاتی داگیرکار و گەلە سەردەستەکەدا دەستی بەخەباتی چەکداریی کردبێت. هەڵبەتە لەڕەدا مەبەستی د.بورهان خەباتی چەکدارییە نەک شێوازەکانی تری خەبات، ئەگەرنا پەکەکە سەرەتای خەباتی شۆڕشگێڕانەی خۆی لە ناوەندی داگیرکارییدا و لە زانکۆکانی ئەنقەرەدا دەستپێکردووە و تا ئێستاش لە ئەنقەرە و شارە گەورە و بچووکەکانی تورکیادا شێوازە جیاوازەکانی تری خەباتی بەردەوامی پێداوە و کاریگەریی گرنگیشی نەک هەر لە باکوور و بەشەکانی تری کوردستان، بەڵکو کاریگەرییەکەی لەسەر کەی تورکیا و تارادەیەکی بەرچاویش لەسەر دەوڵەتانی تری داگیرکەریشدا هەیە و زیاتریش دەبێت. ئیدی کە دەڵێین د.بورهان بە زەری زۆردارەکی دەزی هەردوو

گ□لی ف□ل□ستین و گ□لی کورد و خ□بات□ چ□کداریی و گ□ریلایی□کانیانی پ□ستاو□ت□ ن□و تی□ری□ک و میت□د□ک□و□ ک□ ل□ ن□ ل□دوور و ن□ ل□ ن□زیک□و□ ناتوانر□ت ل□□□گ□ی□و□ خ□باتی چ□کداریی گ□لان و د□ز□ ر□واک□یان پ□ ه□□س□نگ□ن□ت و شیبکات□و□ و ب□راوردی پ□بکات، ئ□م□ نموون□ ب□رچاو□ک□ی□تی. ئ□گ□ر ب□کاره□نانی تی□ریی و میت□د□ک-جا ه□ر تی□ریی و میت□د□ک ب□ت- ب□ ه□□س□نگاندن و شیکردن□و□ و ر□خن□ و ب□راوردکاریی و دواجار ل□و□ه□□ه□نجانی د□رئ□نجام□کی راست یان نزیک ل□ راستی ب□ت و ک□چی پ□چ□وان□ک□ی د□ربچ□ت، ئ□وا یان تی□ریی□ک□ و میت□د□ک□ ه□ر ل□بنچین□و□ ه□□□ن، یان ئ□و□ی ب□کاریانیه□ناو□ ب□ه□□□ و ش□و□نراوی و ب□ م□ب□ستی تایب□تی خ□ی ب□کاریانیه□ناو□. ل□و□ی د.بورهاندا ئ□گ□ری دوو□م راست□. چونک□ ب□ نموون□ ئ□م تی□ریی(ناو□ند-ر□خ، ناو□ند- ر□خی ر□خ)□ س□ر□□ای لای□نی ک□موکو□یشی، ب□□ام دیسان د□کر□ تو□ژ□ر□ک ل□ی سوودم□ند بب□ت و و□ک ئامراز□ک ب□ تو□ژین□و□ی زانستی ب□ه□ند□ک د□رئ□نجامی گرنگ بگات، ب□تایب□تی تو□ژین□و□ ل□ ناو□ند□کانی شارستانیی□ت و ک□نار و ر□خ□کانی شارستانیی□تدا، یان سیست□م و ر□خ و ک□نار□کانی د□کر□ ز□ر سوودم□ند ب□ت. ئ□ی ک□وات□ د.بورهان خ□ی ه□□د□خ□□□ت□ن□ت یان د□ی□و□□ت پ□ک□ک□ و خ□و□ن□ران ه□□بخ□□□ت□ن□ت و د□□ت تی□ریی□ک و میت□د□ک ک□ ب□هیچ ش□و□ی□ک ناب□ت و ناگونج□ن ب□ ه□□س□نگاندن و شیکردن□و□ و د□رئ□نجام و□رگرتن ل□ خ□باتی چ□کداریی گ□لان ل□ب□رامب□ر ب□ داگیرکارییدا، ک□چی ب□ گو□دان□ ئ□م پر□نسیپ□ ه□ر ب□کاریاند□ن□ت.

مس□گ□ر ه□ر گ□ل□ک ک□ چ□وساب□ت□و□ و و□ات□ک□ی داگیرکراب□ت، ئ□وا س□ر□تا ه□ر ل□ و□ات□ک□ی خ□یدا د□ستی ب□ خ□باتی چ□کداریی کردوو□ ن□ک ل□ و□اتی داگیرکاردا، ئ□گ□ر دواتر ب□ی ر□خاسبیت ئ□وا خ□بات□ چ□کداریی□ک□ی ب□ش□وازی جیاواز گ□یاند□ت□ ناو خودی و□اتی داگیرکاریش، ب□□ام مس□گ□ر ناو□ندی خ□بات□ چ□کداریی□ک□ی و□ات و گ□ل□ک□ی خ□ی□تی. ئ□گ□ر واب□ت د□بووای□ ڤ□تنامیی□کان ب□گو□ی د.بورهانیان بکردای□ و بچووبان□ی□ س□ر□تا ل□ ف□□□نسا و دواتریش ل□ ئ□مریکا د□ست ب□ خ□باتی چ□کداریی بک□ن، ن□ک ل□ و□ات□ک□ی خ□یان، ب□ئ□و□ی و□ات□ک□یان زیانی پ□ن□گات و گوند□کانی و□ران ن□بن. گ□لی ج□زائیریش د□بووای□ بچن ل□ ف□□□نسا د□ست ب□خ□باتی چ□کداریی بک□ن ن□ ل□ و□ات□ک□ی خ□یان. ئیدی گ□لانی تریش د□بووای□ ب□گو□ی د.بورهانیان بکردای□ و زیانیان ب□ و□ات□ک□ی خ□یان ن□گ□یاندبای□ و چووبان ل□ و□اتی داگیرکاردا د□ستیان ب□ خ□باتی چ□کداریی بکردبا. ح□یف، ه□رچ□ند□ ئ□و گ□لان□ ل□د□ست داگیرکارییش رزگاریان بوو، ب□□ام دیسان ح□یف و س□د ح□یف و مخابن ک□ ب□گو□ی

دەرئەنجامە گرنگەکانی د.بورهانیان نەکردووە، د.بورهانیش درەنگکەوتووە دەبووایە هەر لەسەرەتای سەدەی بیستەمدا ئەم توێژینەوەیەی بکردبا تا گەلی کورد و گەلانی تر کە زۆربەیان ئێستا رزگاریان بووە لە داگیرکاریی سەربازیی، سوودیان لەم کەشفەی وەربگرتبا. ئەگەر ئەمە بە بەشەکی تیۆرییەکە کە ناوەند- ڕەخنە راست دەرنەچێت چۆن بەشەکەی تری کە ڕەخی ڕەخنە راست دەردەچێت؟! ئاخر چۆن دەکرێ وڵاتی خۆت بە خەباتی خۆت بە ڕەخ و ڕەخی ڕەخ دابنێیت؟! ئەمە چ لۆژیک و ئەقڵێک دەتوانێت باوەڕیی بەم بۆچوونەی د.بورهان بکات؟ هەڵبەتە تیۆرییەکە و بۆچوونەکەی د.بورهان سەبارەت بە بابەتی خەباتی چەکداریی لەهیچ کات و شوێنێکدا یەکانگیر نابنەوە و هەر یەکەو لە دۆڵێکەدان. چونکە تیۆرییەکە و پڕەنسیپ و بنەماکانی، هەروەها میتۆدە بەراوردکارییەکەیشی، لەم بابەتە تووێژینەوەلەکراوەدا تەواو لەگەڵ شیکردنەوە و هەڵسەنگاندن و دەرئەنجام و بەراوردکارییەکانی د.بورهاندا ناکۆکن. ئەمەش جۆرێکە لە دەستدرێژیکردنە سەر تیۆریی و میتۆدێک و دەچێتە خانەی شێواندنی تیۆریی و خراپ بەکارهێنانی تیۆریی و میتۆدییەوە. ئەمەش بەخۆی گرفتێکی زیهنییە.

[illegible]. لەم دۆخەی ئێستادا؛ کە لەجیهاندا "لۆژیکی هێز" بەهەموو واتا و ڕەهەندەکانییەوە- بەتایبەتیش هێزی چەک و چەکداریی- باڵادەستە و ڕێک لەناو جەنگێکی جیهانیی باڵادەستبوون و پاوانخوازیی داین بەزەبری هێز، لەدۆخێکی وەهادا کامە دەوڵەت؟ کامە هێز؟ کامە گروپ و کامە کۆمەڵگە خۆیان لە چەک داماڵیوە و خۆیان بە پاراستن و بە بەرگری هێشتەتەوە، تا پەکەکە و گەلی کورد خۆیان بێچەک بکەن و خۆ بە پاراستن و بە بەرگری بهێڵنەوە؟ کامەیان ئەمەی کردووە و دەرفەت و شانسی مانەوەی هەبووە و هەیە؟ دەستەیەک لە کەس و لایەنەکان دەڵێن؛ باوی چەک و خەباتی چەکداریی نەماوە. بێگومان ئەوانەی وادەڵێن خۆیان لەهەموو کەس و لایەنێک زیاتر خۆیان پڕچەک کردووە. تەنانەت هەندێک هێز و لایەن لە باشووری کوردستان ئەمە دەڵێن لەکاتێکدا تەنیا ژمارەی پاسەوانە شەخسی و بنەماڵەییەکەیان ئەگەر زیاتر نەبێت لە ژمارەی هێزەکانی هەپەگە ئەوا مسۆگەر کەمتر نییە. کەچی ڕۆژانە و بەردەوام لە لێدوان و لە کەناڵە راستەوخۆ و ناراستەوخۆکانی راگەندنییەکانی خۆیاندا دەڵێن؛ باوی چەک نەماوە و دەبێت پەکەکە چەک لەخۆی داماڵێت و واز لەخەباتی چەکداریی بێنێت!! دەستەیەکی تریش زۆر لەوەش زیاتر دەڕۆن و دەڵێن نەک هەر باوی چەک و خەباتی چەکداریی نەماوە، بەڵکو باوی ئایدیۆلۆژیا و تێکۆشانی فیکرییش نەماوە. کەچی خۆیان بە ئایدیۆلۆژیای لیبرالیزم دەهزرن و دەنووسن و خیتاب دەدەن و بانگەشە و پڕوپاگەندە بۆ لیبرالیزم

دەکەن. د.بورهانیش هەم داوای چەکداماڵین و وازهێنان لە خەباتی چەکداریی لە پەکەکە دەکات و هەمیش دەڵێت پێویست ناکات ئایدیۆلۆژیانە لە مەسەلەی خەباتی چەکداریی بڕوانین. بە واتایەکی دیکە نە پەکەکە نەکەسیش پێویستیی بە ئایدیۆلۆژیاش نییە تا لەمەسەلەیەکی چارەنووسسازی وەک خەلەچەکداماڵین و وازهێنان لە خەباتی گەریلایی بێنێت. سیستەمی باڵادەستی جیهانی و تورکیا و داگیرکارانی کوردستان و هێزە دەسەڵاتدارەکانی باشوور راستەوخۆ و ناراستەوخۆ پێداگیریی لەسەر ئەمە دەکەن کە دەبێت پەکەکە خۆی لەچەکداماڵێت و واز لەخەباتی چەکداریی بهێنێت. د.بورهانیش لەکۆی توێژینەوەکەیدا زۆر بە ڕوونی و کۆنکریتی هەمان پێشنیاز و هەمان داوا دووبارە دەکاتەوە و تەنانەت دەڵێت ئەگەر پەکەکە ئەمە نەکات ئەوا نزیکە لە لەناوچوون و چەکپێدادان و هەر بە سیفەتی تیرۆریزم ناوزەد دەکرێت. مرۆق دەتوانێت لەوە تێبگات کە ئەو سیستەمە باڵادەستەی جیهان و تورکیا و دەوڵەتانیتر و هێزەکانی تر کە بۆچی بەپێداگرییەوە ئەم داوایە لە پەکەکە دەکەن و لەچوارچێوەی شەڕێکی تایبەتیدا فشار و گوشار بە سەر پەکەکە و گەلی کورد دەهێنن. زۆر بەسادەیی دەتوانین بڵێین چونکە بەرژەوەندییە ستراتیژییەکانیان لەوە دایە کە پەکەکە و گەلی کورد بێهێز بن و نەتوانن خۆیان بپارێزن و بەرگری لەخۆیان بکەن و تاچەنیان بوێت وەها نکۆڵەی و کۆمەڵکوژ و بێ ناسنامە و بێ ئیرادەیان بکەن و بیکەنە قوچی قوربانی خۆیان و بەرژەوەندییەکانیان. مرۆق لەمە تێدەگات. بەڵام چ بەرژەوەندییەکی د.بورهان و ئەو ڕۆشنبیر و نووسەرانەی تری کورد کە بەهەمان ئەقڵییەت بیردەکەنەوە، لەپشت ئەم داوا و پێشنیازە بەردەوامەیان هەیە؟ ئایا لەبەر ئەوەی بەهەمان ئەقڵییەتی لیبرالیستی سیستەمی سەرمایەداریی بیردەکەنەوە بۆیە بەهەمان ئەقڵییەتەوە هەر دەبێت وابیربکەنەوە و پێشنیاز و داوای وەها بکەن؟ یان لەدۆخەکە تێناگەن و سەریان لەوە دەرناچێت کە دونیا بە چ لۆژیکێکی هێزگەرایی و هێزسەپێنەریدا بەڕێوە دەچێت و چۆن لۆژیکی”مانەوە و سەرکەوتن بە بەهێزەکانە” بۆتە لۆژیکی هەرە باڵادەست لەم دونیایەدا. یاخود ئەمە رقوکینەیەکی تایبەتی خۆیانە بەرامبەر بە پەکەکە هەڵدەڕێژن و دەیانەوێت لەڕێگەی داماڵینی چەکەوە پەکەکەش کەمپنشین بکەن، یان بیکەن بەهێزێکی پەنابەر و ئاوارە و بەکاریگەری و بێڕۆڵ و مارژیناڵ؟ یان لەدەسەزی و هاوسۆزیانە بە تێکۆشانی گەلەکەیان و هیچ رق و کینەیەکیشیان لە پەکەکە نییە و بەس لەبەرئەوەی خۆ بە ئاشتیخواز دەبینن و ئەزموونی چەکداریی شکستخواردووی باشوور و رۆژهەڵاتی کوردستانیشیان بینیوە بۆیە حەزناکەن پەکەکەش بەم دەردە بچێت. بۆیە پێیان باشە کە

پەکەکە خۆ لەچەک داماڵێت و چیدی خەباتی چەکداریی نەکات. لەم چوار ئەگەرانە د.بورهان و ئەوانەی وەک ئەو بیردەکەنەوە، لەکامە ئەگەردا پۆلینبەندیان بکەین؟ لێرەدا من د.بورهان پۆلیبەندی ناکەم و هیچ تۆمەت و پێشداوەرییەکیش لەم بارەیەوە ناکەم، با د.بورهان خۆی وەڵامی ئەم پرسیارە بداتەوە و خۆی خۆی پۆلینبەند بکات. ئەگەر پۆلێنیکیتر لەدەوەرەی ئەم ئەگەر و شیمانانەی تر هەیە دیسان د.بورهان دەتوانێت بڵێت لە چ روانگەیەکەوە ئەم داوایە و ئەم پێشنیازە نالۆژیکی و ناواقیعییە و پڕ مەترسیدارە لە گەلەکەی خۆی و لە پەکەکە دەکات.

□. ئەگەر هەر بە لۆژیکەکەی ناوەند-رۆخی د.بورهان ئەو پرسیارە بکەین: ئایا بۆ گەلی کورد لەهەر بەشێکی وڵا تەکەیدا قووڵایی ستراتیژیان کوێیە؟ ئەنقەرە و تاران و شام و بەغدادە یان قووڵایی ستراتیژی هەر بەشێکی کوردستان بەشەکانی تری کوردستانە؟ بێگومان تێکۆشانی هەر بەشێکی کوردستان قووڵاییە ستراتیژییەکەی بەشەکانی تری کوردستانە نەک ناوەندی وڵاتە داگیرکارەکان. واتە ئەگەر تێکۆشانی گەلی کورد لە باکووری کوردستان بەڕێوەدەچێت، ئەوا دەبێت قووڵایی ستراتیژی تێکۆشانەکەی خۆی لە بەشەکانی تری کوردستاندا ب□□ت، کە د.بورهان بە رۆخی رۆخ لەقەڵەمیان دەدات!!. کە ئەمە تێنەگەیشتنە لە راستینەی دۆزی کورد لە کۆی کوردستاندا. بەواتایەکی دیکە دۆزی کورد یەک دۆزە، بەڵام بە ئەقڵییەتی لۆزانی کراوەتە چوار بەشە دۆز. بۆیە هەر بەشێکی کوردستان کاتێک کە تێکۆشان بەڕێوە دەبات، دەبێت چاوی لە قووڵایی ستراتیژیی خۆی لە بەشەکانی تری وڵاتەکەی ب□□ت، نەک لە ناوەندەکانی دەوڵەتە داگیرکارەکان. بەڵام د.بورهان بەشەکانی کوردستان بە رۆخی رۆخ بۆیەکتری لەقەڵەم دەدات و ناوەندەکانی داگیرکارانیش بە ناوەندی تێکۆشانی گەلی کورد دەبینێت. ئەمە دەبێت چ ئەقڵییەتێکی لۆزانی لە پشت ئەم جۆرە تێگەیشتنەوە هەبێت؟!.

---

[12] بۆ زانیاریی زیاتر سەبارەت بە رووداوەکانی تیرۆرکردنی هەردوو سەرکردەی باکووری کوردستان(سەعید ئەڵچی و سەعید قرمزی تۆپراغ) بڕوانە ئەم دیکۆمێنتارییە گرنگ و چڕوپڕە:

13- حیزبە دەسەڵاتدارەکانی باشوور لە ساڵانی نەوەدەکانی سەدەی رابردوودا، نەک هەر لەگەڵ رژێمەکانی ئێران و تورکیا، تەنانەت لەگەڵ خودی رژێمی بەعسی ئێراقیش پەیوەندیان هەبوو، کە بە حیساب دووژمنی سەرەکیانە، وەک لە ٣١ی ئابی ١٩٩٦دا بینیمان کە پەدەکە

چۆن سوپای ئێراقی هێنا یەوە سەر هەرێمی کوردستان و یەنەکەی راونا و یەنەکەش رژێمی ئێرانی هێنا و پەدەکەی راونا یەوە- ئەوا زۆر بە ڕوونی دەردەکەوێت کەوا پەیوەندییەکان بۆ چ مەبەستێک بووە و چ دەرئەنجامێکیان لێکەوت□وە، کە تاکو ئێستاش ئاسەوارە خراپەکانی ئەو پەیوەندییە ناڕەوا و نانەتەوەییانەی ئەو حیزبانەی باشوور لەگەڵ تورکیا و ئێران و تەنانەت رژێمی بەعسی ئێراقیش ببینن. هەر بۆ نم□وونە؛ سەدان کادیر و سەرکردە و پێشمەرگەی حیزبەکانی رۆژهەڵات لە باشوور تیرۆر کران، چەندین جار ئێران هێرشی کردە سەر کەمپەکانی حیزبەکانی رۆژهەڵات لەباشووردا. چەندین جەولەی شەڕفرۆشتن بە پەکەکەیان هەڵگیرساند. هەر ئێستا کە ئەم پەراوێزە دەنووسم؛ هەردوو رژێمی ئێران و تورکیا لە قووڵایی خاکی باشووری کوردستاندا تۆپباران و بۆردومانی کامپ و بارەگا و سەنگەرەکانی حیزبەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان و گەریلاکانی ئازادیی کوردستان و گوندەکانی سەر سنوور دەکەن.!!

درێژەی هەیە...

بۆ خوێند□ن□وەی بەشەکانی تر..

بەشی یەکەم...

بەشی دووەم...